

מישהו כאן התבלבל

יונגרד. לכל רשות התפקיד שלה
[צילום: פלאש 90]

השופט וינוגרד הצטרף לשורה ארוכה של אנשים שמכרסמים ביסודות הדמוקרטיה, בכך שהם מערערים על סמכותה של הממשלה לקבל החלטות

• • •

כאילו שלא שבענו במומחים בעיני עצמם העולים לשידור בכדי להביע את דעתם על תקיפה באירן, אתמול הצטרף אל החגיגה גם השופט אליהו וינוגרד. וכך אמר השופט לשעבר, בראיון לגלי צה"ל: "כל ראשי הממסד הביטחוני בעבר ובהווה אומרים 'אל תתקיפו' - ורק ברק ונתניהו הם שיחליטו כן? בשביל מה?" אחר כך, כמובן, לא שכח לתקוף את הדְבָרֶת סביב הנושא, דברת אשר אנשים כמותו מייצרים אותה.

במדינה מתוקנת, בה עיקרון הפרדת הרשויות נשמר, שופט אמור להיות האדם האחרון שאינו מבין מהו תפקידה ומהן מגבלותיה של כל רשות, אבל במדינת ישראל, בה שופטים החשים עצמם עליונים, רגילים זה מכבר לנכס לעצמם סמכויות לא להם, אין זה מפתיע לשמוע מתקפה מביכה על יסודות הדמוקרטיה דווקא מפיו של שופט. יש מקום, אפוא, לעשות סדר בדברים.

במדינה דמוקרטית, השלטון נבחר כדי לשלוט. לא "ברק ונתניהו" מחליטים, אלא ממשלת ישראל, שמונתה מכוחו של הציבור (יש דבר כזה, אדוני השופט). מדי כמה שנים יש לציבור הזדמנות להחליט האם לחדש את אמונו בנבחרי, או להעביר את השלטון לידי אנשים אחרים. תפקידה של הרשות המבצעת לבצע, תפקידה של הרשות המחוקקת לחוקק ותפקידה של הרשות השופטת הוא לקבוע האם חוקים אלו נשמרים. אולם במדינת ישראל נוצרה מערכת שלטונית חדשה, בלתי מוכרת לעולם הרחב, בה הרשות השופטת מכתובה לרשות המבצעת מה לעשות וכיצד, והיא גם קובעת לרשות המחוקקת מה לחוקק, ואף מפעילה מערכת הרתעה יעילה, המונעת מראש את קבלתם של חוקים שאינם לרוחה מחשש שאלה "לא יעמדו במבחן בג"ץ". רק על-רקע טירוף מערכות כזה ניתן להבין את דבריו התמוהים של השופט וינוגרד.

הבעת דעות - בצניעות הראויה

בדמוקרטיה יש לכל אדם זכות להביע דעה, זכות זו מוקנית בשווה לאליהו וינוגרד, לכותב דברים אלו, ולכל מי שחושב שיש לו מה לתרום לדין הציבורי, אולם יש להביע דעות בצניעות הראויה, מבלי לערער על סמכותו של השלטון לקבל החלטות. על הקברניטים להתייעץ, לשקול, לטעמי גם להתפלל, אבל הם, ורק הם, יקבלו את ההחלטה. זו לא רק זכותם, אלא גם חובתם, במיוחד בסוגיה מעין זו בה דחיית ההחלטה עלולה להביא לידי בכייה לדורות.

לשאלתו של וינוגרד "בשביל מה?" אני עונה: בשביל שנמשיך לחיות בעידן שבו ניתן להתייחס אל חמש מאות הרוגים כאל אסון לאומי, ולא בעידן בו יהיה צורך להוסיף מספר אפסיים לנתון זה. היינו שם מספיק פעמים, בין היתר בשל מנהיגות מהססת שלא פעלה כשניתן היה לפעול ובשל הסתמכות על דברי הרגעה של אנשים, שהתמכרותם אל שלוות ההווה סימאה את עיניהם מלזהות נכונה את הסכנה הטמונה בעתיד.

ללא אחריות

סמכותם של ראש הממשלה, שר הביטחון ושאר שרי הממשלה לקבל החלטות אינה נכונה רק בהיבט הפורמאלי, היא גם הגיונית. כשאדם נושא באחריות על נושא מסוים, הסיכויים שידע לקבל החלטות נכונות גוברים. אנשים דתיים רואים בזה 'סיעתא דשמיא', מין רוח גבית שהנושאים באחריות זוכים לה ממרומים, אבל יש בכך גם יסוד רציונאלי, כי מי שנושא באחריות מסוגל להתרומם ולראות תמונה כוללת יותר מאשר אנשים שאולי אכפת להם, אבל לא הם מופקדים על הנושא. זה הרקע להתפתחות המונח 'מרא דאתרא' במסורת היהודית, הרב המופקד על אזור מסוים, שהחלטותיו תקפות יותר מרב אחר שאולי גדול ממנו בחכמה, אך אינו נושא באחריות ציבורית.

אדוני ראש הממשלה, שר הביטחון, שרי ממשלת ישראל - אל תיתנו למומחים שונים ממערכות הביטחון, המשפט והתקשורת לבלבל אתכם. בחרנו בכם, אנו מתפללים להצלחתכם, ואנו מצפים מכם לקבל באומץ ובנחישות את ההחלטה הנכונה ביותר עבור מדינת ישראל.

תגיות / פורומים אישיים:

▪ אליהו וינוגרד ▪ גלי צה"ל

תאריך: 04/09/2012 | עודכן: 04/09/2012
